

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

שיחות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

יום ב' כ"ו תשרי, וש"פ נח, בדרי"ח מרחשון ה'תשכ"ח

יוצא-לאור לש"פ נח, בדרי"ח חשון, ה'תשע"ד

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים וארבע לבריאה

מאתיים שנה להסתלקות-הילולא של כ"ק אדמו"ר הזקן

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ נח, בדר"ח מרחשון ה'בעל"ט — הננו מוציאים לאור שיחת יום ב', כ"ו תשרי, ושיחת ש"פ נח, בדר"ח מרחשון, ה'תשכ"ח, הנחה בלתי מוגה (תדפיס מתורת מנחם — התוועדויות כרך נא).

*

בתור הוספה — שני מכתבים (תדפיס מכרכי "אגרות-קודש", שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנוזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

כ"ו תשרי, ה'תשנ"ד
זאתיים שנה להסתלקות-הילולא של כ"ק אדמו"ר הזקן
ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2013 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

E-mail: info@lahak.org • Internet: <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch, Inc.

5774 • 2013

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס
The PrintHouse
538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237
(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס
על ידי חיים שאול בן חנה
בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"
Tel. (718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות בנימין בן חדוה ומשפחת פדרמן ולזכות אמם חדוה בת לאה רייזל

בס"ד. יום ב', כ"ו תשרי, ה'תשכ"ח.

— ב"יחידות כללית" לאנ"ש שי' דכפר חב"ד, בחדרו הק' —

בלתי מוגה

בהמשך להמדוברי אודות "ויעקב הלך לדרכו"²,

— והרי אצלכם ישנו ענין זה בפועל ממש, שהרי אתם נוסעים לארצנו הקדושה, ובמיוחד לכפר חב"ד —

ברצוני לבקש, שלאחרי שרובם ככולם יהיו כבר שם, יערכו התוועדות — בהמשך להתוועדויות שהיו כאן — בכפר חב"ד בכלל, ובפרט בהמוסדות שבכפר חב"ד.

ולאחרי כן, יסעו כולם יחד לירושלים עיר הקודש, ויערכו תפלה בציבור — באופן שטרחת הציבור תהי' היותר קטנה — בסמיכות לכותל המערבי, וכן בבית-הכנסת בעיר העתיקה שנבנה ע"פ ציווי הצ"צ, וכן בקבר רחל, וכן במערת המכפלה.

[בנוגע למערת המכפלה — כיון שיש שם מסגד של הישמעאלים, יש לברר הדין אצל הרבנים באה"ק, אם התפלה יכולה להיות בפנים הבנין, או מוטב שתהי' התפלה במקום שבו מותר להתפלל לכל הדעות ללא ספקות].

ולאחרי כן יערכו התוועדות במוסדות חב"ד שבעיר ירושלים, ובפרט בשיכון חב"ד, וכן במוסדות חב"ד שבעיר לוד.

ומה טוב — שלאחרי ההתוועדויות הנ"ל שבהם ישתתפו כולם ביחד, יערכו התוועדויות גם בבתי-ספר של ה"רשת", ושם יכולים לעשות זאת בקיצור יותר, ובאופן שלכל מקום ומקום יסעו שנים או שלשה.

ובכל מקום תמסרו פריסת שלום מכאן, יחד עם נקודות מהענינים שדובר אודותם (לא נוגע כ"כ הלשון, כי אם התוכן) — לאחרי שתבחרו את הנקודות המתאימות לכל מקום ומוסד לפי ענינו (ולדוגמא: בנוגע לבתי-ספר — עניני חינוך).

וכן תבחרו מכם כמה אנשים שיש להם קשר עם הפרעזידענט שזר

(1) לעיל ע' 149. ע' 180. ע' 198. וש"נ. (2) ויצא לב, ב.

והשפעה עליו — למסור לו פריסת שלום מבניי כאן, וממני בפרט, בתור שלוחים שלי.

וכמובן, שבתורה בכלל, הנה כל ענין של דיבור כוונתו שיומשך אח"כ במעשה, וכן הוא בנוגע להאמור לעיל, שכל הדיבורים אודות הנקודות הנ"ל, וכן כל התפלות וכו', יהיו באופן שיומשכו במעשה בפועל אצל השומעים, ובמילא גם אצל המדברים, כהנוסח הידוע בזה³.

*

ובקשה נוספת:

אע"פ שחזקה שליח עושה שליחותו — ברצוני שתודיעו לכאן כיצד מתקיימים הדברים. ובשביל זה תבחרו מכם את אלו ששייכים לכתיבה בפרטיות, וכל המפרט הרי זה משובח.

ולא להמתין עד שיסיימו את כל הפעולות, אלא באופן חלקי: לאחר גמר אחת הפעולות — תודיעו מיד על זה, וכן בנוגע להפעולות שלאח"ז.

*

ויעזור השי"ת שכל זה יהי' בהצלחה רבה, אצל כל אחד מכם, בתוככי כלל ישראל, להמשיך כל הצריך במשך כל השנה כולה.

וכמדובר כמ"פ — שתהי' שנת תורה, ועי"ז תהי' גם שנת שמחה — שתומשך שמחה בכל הענינים הרוחניים וכל הענינים הגשמיים, עד לשנת אורה, וכן בנוגע לכל הראשי-תיבות של כל אותיות האל"ף בי"ת, בין הא' ד"אורה" לת' ד"תורה".

נסיעה טובה והצלחה רבה.

* * *

כמדובר לעיל — מתחיל מילוי הבקשה והשליחות בשעה שרובם ככולם יחזרו לאה"ק, ועד אז, יש להמנע מלמסור הפריסת שלום מכאן באופן רשמי. — יכולים למסור באופן פרטי, אבל הביקור בכל המקומות הנ"ל בתור באי-כח שלי, ושל בניי כאן בכלל, יש לערוך לאחר שרובם ככולם יהיו באה"ק.

בנוגע להוצאות הכספיות עבור הנסיעות לירושלים, לקבר רחל וכו'

(3) ראה תו"מ — רשימת היומן ריש ע' שנד. וש"נ.

— הנה כיון שפעולה זו היא המשך לשהותכם כאן, יהי גם כיסוי ההוצאות מכאן.

ויה"ר שיהי' זה באופן ד"הנוטל פרוטה מאיוב (שהרי זה יהי' מה"קרנות" של כ"ק מו"ח אדמו"ר) מתברך⁴ — ברכת הצלחה רבה ומופלגה במילוי השליחות בכל פרטי ועניני'.

נסיעה טובה ונשמע מכם בשורות טובות בענינים הפרטיים של כל אחד ואחת מכם עם כל בני ביתו, בגשמיות וברוחניות גם יחד.

(4) פסחים קיב, א. וש"נ. וראה גם תו"מ ח"ד ע' 231. וש"נ.

בס"ד. שיחת ש"פ נח, בדר"ח מרחשון, ה'תשכ"ח.

בלתי מוגה

א. בהמשך להמדובר לעיל¹ בנוגע לענין ד'ויעקב הלך לדרכו"² — הרי מובן שיש בזה כמה שליכות ומדריגות³:

התחלת הענין ד'ויעקב הלך לדרכו" היא אמנם במוצאי שמח"ת, וכפי שהי' נהוג פעם⁴ להכריז בגלוי במוצאי שמח"ת, שעכשיו מתחיל הענין ד'ויעקב הלך לדרכו";

אבל אעפ"כ ישנו הענין ד'ויעקב הלך לדרכו" גם לאחרי כן — כי, גם הימים שלאחרי שמח"ת שייכים עדיין לחודש תשרי, עד ליום השלושים בחודש שגם הוא חלק מחודש תשרי, שהוא חודש כללי כו'⁵, וכמרומו בשמו: "תשרי", שיש בו האותיות ר' ש', שמורה על ענין הראש⁶, והיינו, שכל חודש תשרי הוא כמו "ראש השנה"; ומזה מובן, שכאשר יוצאים מחודש תשרי לחודש מרחשון, אזי ישנו הענין ד'ויעקב הלך לדרכו".

ב. וככל הענינים — הרי זה מפורש בנגלה דתורה:

איתא בגמרא⁷ שהזמן ש"יגיע אחרון שבישראל לנהר פרת" (בשובו מהעלי' לרגל) הוא — "חמשה עשר יום אחר החג".

כלומר: היציאה מביהמ"ק לחזור לביתו התחילה אמנם מיד למחרת החג (שהרי החג עצמו "טעון לינה"⁸), אבל, עד שכל בני הגיעו לבתיהם — "שמחים וטובי לב גו"⁹, על כל מה שלקחו עמהם מביהמ"ק — עבר עוד משך זמן; וכל זמן שהיו נמצאים בדרך, היו קשורים עדיין לביהמ"ק (המקום שממנו הלכו) יותר מאשר לבתיהם (המקום שהלכו אליו).

אוה"ת סוכות ע' א'תשנו. ברכה ע' א'תתסו.

סה"מ תרנ"ד ע' לו. תרע"ח ע' רעה. תש"ב ע'

49. ועוד.

(6) ראה בעה"ט עקב יא, יב.

(7) תענית יו"ד, א (במשנה).

(8) סוכה מז, סע"א. וש"נ.

(9) מלכים"א ת, סו. דברי הימים"ב ז,

יו"ד.

(1) ראה לעיל ע' 244. וש"נ.

(2) ויצא לב, ב.

(3) ראה גם לקו"ש חט"ו ע' 259, ובהנסמן

בהערה 2 שם.

(4) ראה אג"ק אדמו"ר מהור"צ ח"א ע'

קצד. וראה גם סה"ש תרצ"ו ע' 43, ובהנסמן

בהערה 4 שם.

(5) ראה מאמרי אדה"ז תקס"ו ע' שעט.

וטעם הדבר:

הנשמה מצד עצמה, כפי שהיא בעצם — הרי היא קשורה עם אלקות, ואינה שייכת לענינים אחרים, ענינים גשמיים כו', ורק בגלל ש"על כרחך אתה חיי"¹⁰, צריכה הנשמה לירד למטה, ולהתעסק עם ענינים גשמיים, כמו כל פרטי המלאכות דהחורש וזורע כו' (מלבד אלו ש"נדבה ורוחם אותם כו' לעמוד לפני ה' לשרתו כו'"), כמו הכהנים והלויים¹¹, אבל כל שאר בני צריכים לעסוק גם בענינים גשמיים).

ולכן, כאשר יהודי ה' חוזר לביתו מביהמ"ק, ששם ה' אצלו הענין ד"כדרך שבא לראות כך בא ליראות"¹², באופן ד"עין בעין"¹³ — הנה כל זמן שלא הגיע עדיין לביתו ולעיסוקיו הגשמיים באופן של קביעות — נשאר עדיין קשור עם ביהמ"ק, בהתאם למעמדו ומצבו מצד עצם הנשמה.

ומה גם שהיותו בביהמ"ק בעת העלי' לרגל ה' באופן של קביעות (שהרי לא די בהליכה לביהמ"ק, אלא ה' צריך לבוא לשם בפועל ממש ובאופן של קביעות), וא"כ, כל זמן שאין קביעות אחרת (כיון שלא הגיע עדיין לביתו לעסוק בעניניו הגשמיים באופן של קביעות), לא יכולה להתבטל הקביעות דביהמ"ק שהיתה אצלו בעת העלי' לרגל.

וכן הוא בנוגע לכללות ענין היו"ט — שהוא בדוגמת ענינו של בית-המקדש, שהרי יו"ט הוא "מקראי קודש"¹⁴, היינו, שמזמינים את ענין הקדושה (בחי' קודש שלמעלה גם מקדוש¹⁵) שתומשך למטה¹⁶ — שאף שמסתיים במוצאי יו"ט, שאז עורכים הבדלה — "המבדיל בין קודש לחול", הרי עדיין נמשכים עניני היו"ט, ובנדו"ד, בבואנו מ"זמן שמחתנו", נמשכת עדיין השמחה דשמע"צ ושמח"ת, וכל ה"רעש" של חודש תשרי, עד הזמן שכל אחד שב לביתו, שאז מתחילה אצלו העבודה ד"ויעקב הלך לדרכו" באופן של קביעות, בעבודה מסודרת בכל פרטי הענינים.

ג. וכשם שהמעבר משמע"צ ושמח"ת לימים שלאח"ז הוא באופן שצריך להבהיר את הענין ד"קשה עלי פרידתכם"¹⁷, שזהו כל ענינו של

10) אבות ספ"ד.	15) ראה תו"א תשא בהוספות קיא, סע"ד.
11) ראה רמב"ם הל' שמיטה ויובל ובכ"מ.	
12) חגיגה ב, א.	16) ראה לקו"ת צו יב, סע"א ואילך. סידור בסופן.
13) שלח יד, יד.	(עם דא"ח) שער המועדים ריו, א ואילך.
14) אמור כג, ב"ד.	ובכ"מ.
	17) פרש"י שם, לו. פינחס כט, לה"לו.

שמע"צ כו' — כן הוא גם עתה, בנוגע למעבר מחודש תשרי לחודש מרחשון:

ידוע הביאור¹⁸ בדיוק הלשון "קשה עלי פרידתכם" — דלכאורה, כיון שמדובר אודות הפרידה של בני" מהקב"ה, הול"ל "קשה עלי פרידתנו" — כי, כאשר שוללים ענין של פירוד בין בני"י, "פרידתכם", עי"ז שבני"י הם באחדות, אזי לא יכול להיות פירוד בין בני"י להקב"ה ("פרידתנו"), כמ"ש¹⁹ "ברכנו אבינו כולנו כאחד", והיינו, שכאשר בני"י הם באחדות, "כולנו כאחד", אזי ישנו הענין ד"ברכנו אבינו", ועד — "באור פניך"¹⁹, שמאיר אצל בני"י בחי' "פניך".

והענין בזה:

הסדר ע"פ תורה הוא — שכל אחד צריך לחזור לביתו, "איש תחת גפנו ותחת תאנתו"²⁰, והרי בודאי ישנו חילוק בין "גפנו", רכוש היחיד, לענין ששייך לציבור ורבים ועד לכללות ישראל, ונפק"מ גם להלכה — בנוגע לתרומות ומעשרות וכיו"ב, שצ"ל מממונו דוקא, כך, שע"פ התורה יש לכל אחד מישראל עבודתו המיוחדת, וכל אחד במסילתו יעלה כו'.

אבל אעפ"כ, הרי זה צריך להיות באופן של אחדות. ואדרבה: כאשר פועלים ענין של אחדות גם במעמד ומצב שכל אחד עסוק בעבודתו הפרטית, יש יתרון גדול יותר בענין האחדות, כיתרון²¹ האור מן החושך כו'.

והנתינת כח לענין האחדות היא — מחודש תשרי, שבו מודגשת אחדותם של ישראל, כמ"ש²² "ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל" (כמבואר בלקו"ת²³).

ולהעיר גם מדיוק הלשון "יחד שבטי ישראל" — שבט מלשון ענף²⁴, שמורה על ענין ההתחלקות, שהרי ישנם כמה ענפים כו', ובנדוד"ד, שישנם י"ב שבטים בזמן אחד [ולא כמו ה"אבות", שישנו זמן שבו הי' אברהם העיקר²⁵, ולא יצחק, וישנו זמן שבו הי' יצחק העיקר, ולא יעקב], ואעפ"כ, הרי זה באופן של אחדות — "יחד שבטי ישראל".

(21) קהלת ב, יג.

(22) ברכה לג, ה.

(23) ר"פ נצבים.

(24) ראה לקו"ת דרושי ר"ה נד, ג.

(25) ראה גם תו"מ חמ"א ס"ע 312 ואילך.

וש"נ.

(18) ראה שיחת ש"פ נח, בדר"ח מרחשון

דאשתקד סי"ח (תו"מ חמ"ח ע' 244 ואילך).

וש"נ.

(19) ברכת "שים שלום" בתפלת העמידה.

וראה תניא פל"ב.

(20) מלכים"א ה, ה. מיכה ד, ד.

ד. ובנוגע לפועל:

הענין ד'ויעקב הלך לדרכו" בנוגע לעבודתו הפרטית של כל אחד מישראל — מתחיל כאשר יוצאים מחודש תשרי לחודש מרחשון, כי, במשך כל חודש תשרי, עד ליום האחרון שבו (שגם הוא חלק מחודש תשרי, כנ"ל ס"א), הנה כיון שנקרא "חודש השביעי"²⁶, "שהוא משובע בכל"²⁷, היינו, שיש בו ענין השובע, שהו"ע הריבוי — הרי זה מעמד ומצב שלמעלה מהתחלקות לפרטים, ולא נרגשים בו עדיין ענינים פרטיים; ורק כאשר יוצאים מחודש תשרי ונכנסים לחודש מרחשון, אזי מתחילה עבודה פרטית בענינים פרטיים.

ולכן, יש צורך להבהיר את הענין ד"קשה עלי פרידתכם", ולפעול את ענין האחדות, כנ"ל.

וענין האחדות נעשה ע"י לימוד התורה, כי, התורה היא "תורה אחת"²⁸, ועל ידה פועלים שלום — שהו"ע האחדות — בעולם, כמארוז"²⁹ "תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, שנאמר³⁰ וכל בניך לימודי ה' ורב שלום בניך, א"ת בניך אלא בוניך", ובאופן שאין כל אומה ולשון שולטת על בני"³¹.

ומזה מובן, שכדי לפעול את ענין האחדות אצל בני, צ"ל החלטה להוסיף בקביעות עתים לתורה בכל יום ויום.

וכיון שהשלום — שהו"ע האחדות — הוא "כלי מחזיק ברכה לישראל"³², הרי עי"ז מתברכים בני בכל המצטרך להם, "מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה"³³.

* * *

ה. נוסף על המדובר כמ"פ³⁴ אודות המעלה המיוחדת בקביעות שנה זו, שיום השבת בא מיד לאחרי היו"ט, כפי שהי' בר"ה, בחג הסוכות, ובשמע"צ ושמח"ת — יש גם מעלה מיוחדת בקביעות שנה זו בנוגע ליום הש"ק זה, פ' נח, שבו חל ר"ח מרחשון.

ובהקדמה — שבשבת בראשית, שהוא שבת כללי, מברכים את

(31) ראה עירובין כה, ב. כתובות סו, ב.

ע"ז ה, א.

(32) עוקצין בסופה.

(33) ברכה הג' דברהמ"ז.

(34) שיחת ש"פ בראשית (התוועדות ב)

ס"ב (לעיל ס"ע 191). ושי"נ.

(26) אחרי טז, כט. ועוד.

(27) ויק"ר פכ"ט, ח.

(28) לשון הכתוב — בא יב, מט. ועוד.

(29) ברכות בסופה.

(30) ישעי' נד, יג.

חודש מרחשון, שחל בדרך כלל באמצע השבוע, ורק לאח"ז בא יום הש"ק; ואילו בקביעות שנה זו מתחיל ר"ח מרחשון עצמו ביום הש"ק. וע"פ המבואר לעיל שבר"ח מרחשון מתחילה העבודה הפרטית (שהרי העבודה דחודש תשרי היא עבודה כללית), מובן גודל העילוי בקביעות שנה זו — שהתחלת העבודה הפרטית של כל השנה כולה היא ביום הש"ק.

זאת ועוד:

יום השבת קשור גם עם ערב שבת, כמארז"ל³⁵ "מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת", היינו, שכל עניני השבת — "יאכל בשבת" — קשורים ותלויים באופן העבודה והטירחא ב"ערב שבת".

וכיון שערב שבת זה שייך עדיין לחודש תשרי — כאמור לעיל שענינו של חודש תשרי ישנו בכל ימי החודש, עד ליום האחרון שבו, ואדרבה: כיון ש"נעוץ תחלתן בסופן"³⁶, הנה דוקא בסופו של החודש בא לידי ביטוי עיקר ענינו של החודש — נמצא שה"אכילה" של יום הש"ק זה (שנעשית ע"י הטירחא בערב שבת) היא מענינו של חודש תשרי.

וכיון שיום השבת "מיני' מתברכין כולהו יומין"³⁷, הרי גם ענינו של חודש תשרי שישנו ביום הש"ק זה (שבו מתחילה העבודה הפרטית של כל השנה כולה), נמשך על כל השנה כולה.

ו. והענין בזה:

נתבאר לעיל (ס"ד) שחודש תשרי נקרא "חודש השביעי", ע"ש "שהוא משובע בכל, גתות בתוכו ברכות בתוכו כפור בתוכו סוכה בתוכו לולב וערבה בתוכו"²⁷, והיינו, שהוא משובע הן בענינים גשמיים, כמו יין ושמן (שהרי חג הסוכות הוא הזמן ד"באספך מגרנך ומיקבך"³⁸), והן בענינים רוחניים, מצוות כו', שישנם בו באופן של שובע, בריבוי ובהרחבה.

וכיון שבקביעות שנה זו מודגשת ההמשכה של חודש תשרי על כל השנה כולה — הרי מובן שבמשך כל השנה ישנם כל הענינים, הן הגשמיים והן הרוחניים, באופן של ריבוי והרחבה.

ובפרטיות יותר:

בנוגע ללימוד התורה — שהקביעות עתים לתורה תהי' באופן של

37) זח"ב סג, ב. פח, א.

38) פ' ראה טז, יג.

35) ע"ז ג, סע"א.

36) ספר יצירה פ"א מ"ד.

הרחבה, והיינו, שלא יסתפק בכך שע"פ הפס"ד בשו"ע אדה"ז³⁹ יכול לצאת ידי חובתו בלימוד פסוק אחד שחרית ופסוק אחד ערבית, ואם יחמיר על עצמו, ילמד פרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית, אלא יש להשתדל ללמוד תורה בכל זמן פנוי; ועד שהקביעות תהי' לא רק בנפש, אלא גם בגוף — שתפעל על הגוף כו'.

ועד"ז בנוגע לקיום המצוות — שקיום המצוות לא יהי' כ"מצות אנשים מלומדה"⁴⁰, אלא מתוך דחילו ורחימו, ובמילא יהי' קיום המצוות בהידור, ועד למהדרין מן המהדרין, כפי שמצינו להדיא בנוגע לנרות חנוכה⁴¹, ומזה מובן גם בנוגע לשאר המצוות.

ובפרט בנוגע למצות צדקה — כמ"ש רבינו הזקן באגרת התשובה⁴² (ואח"כ גם באגה"ק⁴³) שיש "להרבות מאד מאד בצדקה", עוד יותר מהשיעור של הידור מצוה (חומש), וכמובן ש"מאד מאד" הוא הרבה יותר מאשר "מאד" סתם, ועד — באין ערוך, ועי"ז יומשך לו מלמעלה אלף פעמים ככה.

וכל זה קשור גם עם ענין השמחה, שע"ז נעשית העבודה באופן של הרחבה, כמבואר בהמשך שמח תשמח⁴⁴, שהשמחה תעורר את הכחות הצפונים והנעלמים והעצמיים, ועד ליחידה בנפש, שפועלת שינוי בכל הענינים.

ועי"ז נמשכת גם ברכת הוי' בכל הענינים, בכל המצטרך, הן בגשמיות והן ברוחניות, ועד למילוי משאלות לבב כאו"א לטובה, ועד לטובה האמיתית — ביאת משיח,

ובפרט בנוגע לאלו שנמצאים במיצר ובשבי', שאצלם יהי' קיום היעוד דביאת משיח באופן של יתרון האור מן החושך, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, בקרוב ממש.

* * *

ז. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה הנני מביא אותם מארץ צפון וגו'.

* * *

ח. כנראה הודיעו והכריזו שידובר אודות פירוש רש"י על הפסוק⁴⁵

42) ספ"ג.

43) סוס"י.

44) סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך. ועוד.

45) פרשתנו ז, כג.

39) הלי' ת"ת פ"ג ה"ד. פ"ד ה"ו. וש"נ.

40) ישע"י כט, יג. וראה תניא פל"ט (נג),

ב). ובכ"מ.

41) שבת כא, ב.

"אך נח", אבל, כמדובר כמ"פ שלא מדייקים בפירוש רש"י, ואין הדבר נוגע כו', הנה גם בהכרזה הנ"ל לא דייקו, והכריזו שידובר אודות פירוש רש"י על הפסוק "וישאר אך נח", בה בשעה שרש"י נעמד רק על התיבות "אך נח".

ולפני הביאור בפירוש רש"י זה, הנה כיון ששאלו שאלות על המדובר בשבוע שבעבר⁴⁶ בפירוש רש"י על הפסוק⁴⁷ "ויכל אלקים ביום השביעי", ש"הקב"ה שיודע עתיו ורגעיו נכנס בו כחוט השערה" — יש לילך על הסדר, ולהשלים תחילה הביאור בפירוש רש"י משבוע שעבר. המשך הביאור בפרש"י על הפסוק "ויכל אלקים ביום השביעי" — נכלל בשיחת ש"פ בראשית, שהוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפסה בלקו"ש ח"ה ע' 24 ואילך.

ט. המשך הביאור בדברי הגמרא⁴⁸ "הנח להן לישראל אם אין נביאים הן בני נביאים הן" — נכלל בשיחת ש"פ בראשית התוועדות ב' (המשך לשמח"ת) סמ"א ואילך (לעיל ע' 230 ואילך).

* * *

י. הביאור בפירוש רש"י על הפסוק "אך נח" "לבד נח, זהו פשוטו. ומדרש אגדה, גונח וכוהה דם מטורח הבהמות והחיות. ויש אומרים שאיחר מזונות לארי והכישו, ועליו נאמר⁴⁹ הן צדיק בארץ ישולם",

— שפירוש תיבת "אך" הוא (לא "רק", כיון שאין בזה חידוש, אלא) "לבד", שנח נשאר לבדו. וענין זה נאמר בלשון "אך", לשון מיעוט, שהי' ענין של מיעוט וחסרון אצל נח עצמו — שהי' גונח וכוהה (כמרומז ב"אך": א' — אוי גונח), וכ' — כוהה) דם (הוא הנפש, חסרון בעיקר המציאות, דוגמת "וימח גו"⁴⁵), בסיבת המבול — "מטורח הבהמות והחיות". אך עדיין אינו מובן: למה רק נח הי' גונח וכוהה, ולא בניו, שבדאי עזרו לו? ולכן מביא עוד פירוש, שמדובר אודות ארי, מלך החיות, שאותו זן נח עצמו, וכשאיחר מזונותיו, הכישו (ומרומז בתיבת "אך": איחר מזונות לארי והכישו). וכדי לתרץ איך יתכן שארי מיוחד זה שזכה להנצל מהמבול, ישוך את נח שהצילו ופרנסו, רק בגלל שפעם

47) בראשית ב, ב.

48) פסחים סו, א.

49) משלי יא, לא.

46) שיחת ש"פ בראשית, מבה"ח

מרחשון (התוועדות א) בסופה (לעיל ע' 184

ואילך). ושי"ג.

אחת איחר מזונותיו? — מביא רש"י הפסוק "הן צדיק בארץ ישולם", שנענש אפילו על חטא קל ביותר, כדי שלא יחסר משכרו בעוה"ב.

וההוראה מזה, שיש למלא את השליחות של הספקת מזון רוחני למרות כל הקשיים, ולא בלית ברירה (כי, "גונח כו" לא נרמז בפירוש ע"פ פשש"מ, ששייך לכאו"א), אלא מתוך שמחה, כאשר יתבונן בכך שניצל מהמבול שבדורנו —

הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש ח"ה ע' 47 ואילך.

הוספה

[אחרי ש"פ נח, ד' מרחשון, ה'תשכ"ה]

לא יגביל א"ע בזה. ובכל פעם — יבחר באופן שמשער שימסור בחיות יותר תוכן השיחות דאז.

מצילום כתי"ק, על גליון מכתבו של מו"ה יוסף הלוי וויינבערג — בו כותב (בקשר לשיעורים בספר התניא ומענינא דיומא וכו' הנמסרים מדי מוצש"ק על הראדיא):
בהיות שכאשר הלילות יותר ארוכים, ובפרט אחר שיחליפו את השעונים, יהי' זמן להכין בע"ה בכתב מה שרוצים למסור מהשיחות קדש, ולסדר יותר הענינים, ע"כ אשאל בזה שאלה כללית איך לעשות: אם לתת תוכן הענין משיחה אחת, אשר אף שאין מוסרים הענין לכל פרטיו אבל הענין בכללותו נמסר, או יותר טוב למסור נקודות מאיזה שיחות, אף שלא יספיק הזמן למסור ענין אחד באופן הנ"ל.

ולדוגמא, הנה במוש"ק העבר* חשבתי למסור תוכן השיחה הראשונה** — ההוראה מיש דורשים וכו', ולתת עכ"פ קצת מהשיחה השני*** — אשר הי' בזה ענין של פועל נגד ענינים של מותרות וכו'... אבל לפועל לא הספיק לי הזמן ולא הזכרתי כלל מהשיחה השני, וכאשר יש זמן להכין בכתב באופן מסודר, שאז יכולים לחשוב בדיוק כמה זמן יקח, אז יכולים לבחור באחד מב' אופנים הנ"ל.

ובהמשך לזה כתב רבינו (כבפנים).

ויש לציין, שבהמשך מכתבו רושם הנמען מעין רקע והקדמה כללית לשיחות רבינו שעל פרש"י, ושואל אם כדאי להעביר אותה "במוש"ק הבע"ל לפני מסירת השיחות". — רבינו הגי' את דבריו, והוסיף ושינה בהם, ולחביבותא דמילתא מועתק בזה:
ווי באוואוסט איז בדרך כלל דער סדר פון דעם רבין שליט"א צו ריידען שיחות קדש און מאמרי חסידות ביי פאָרבריינגענס שבת מברכים און אין געוויסע זמנים ווי יום טוב אָדער יומא דפגרא אָדער צוליעב געוויסע געלעגענהייטען ווי ווען עס קומט אַ גרופע פון אורחים חשובים א.ד.ג.

הייִיאָר ווי עס ווייזט אויס וועט דער רבי שליט"א בע"ה אויך אין אַנדערע שבתים אַרויסקומען צום עולם האַלב נאָך איינס בייטאָג ריידען שיחות קדש און ענינים פון

(* דש"פ נח תשכ"ה.

(** בה ביאר רבינו מה שרש"י עה"פ ר"פ נח) "נאלה תולדות נח גו' בדורותיו", מפרש: "יש מרבתינו דורשים אותו לשבח כו' יש שדורשים אותו לגנאי". — נדפסה בלקויש ח"ה בהוספות ע' 280 ואילך; תו"מ התנועדויות חמ"א (תשכ"ה ח"א) ע' 193 ואילך.

(*** בה ביאר רבינו מה שרש"י עה"פ נח יו"ד, כו) "נויקטן ילד גו' ואתן חצרמות", מפרש: "על שם מקומו, דברי אגדה"; ובהמשך הביאור, שה"דברי אגדה" שמציין רש"י בפירושו — הם בבר"ר (פל"ז, ח); "מקום הוא ששמו חצר מות, שהן אוכלים כרישים ולובשים כלי פפיר ומצפים למיתה בכל יום", שהכוונה בזה, שאף שהיתה אז השפעה מרובה בגשמיות — בכ"ז לא היו "מונחים" בגשמיות, וההוראה מזה וכו'. — נדפסה בלקויש שם ס"ע 283 ואילך; תו"מ שם ע' 197 ואילך.

ב

בי"ה, כ"ה מ"ח תשי"ד
ברוקלין.

האברך ... שי

שלום וברכה!

נתקבל מכתבו פ"נ עבור אחיו ... שי. ואחכה לבשורה טובה בהתוצאות של הענין שכותב אודותו. ובטח מתחזק הוא בלימודו בנגלה וחסידות, אשר אז אח מזכה אח בהמצטרך לו, ובטח למותר לעוררו על שמירת שלשת השיעורים השווים לכל נפש מתקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, והם בחומש תהלים ותניא הידועים.

בברכת הצלחה בתלמוד תורה ביראת שמים ושיבשר טובות בכל הני"ל

מ. שניאורסאהן

מאמרי חסידות, און ווי עס ווייזט אויס פון דעם אופן, אז דאָס איז כמו ווי אַ קביעות לימוד ברבים לעילוי נשמתה פון די רביצין די מוטער פון דעם רבין שליט"א הרבנית הצדקנית חנה בת הרב מאיר שלמה נ"ע.

דער לימוד בכלל איז וואָס דער רבי שליט"א איז מבאר אַ פסוק חומש פון דער סדרה מיט דעם פירוש רש"י וואָס אויף איהם על פי דרך החסידות און נעמט פון דעם אַרויס אַ הוראה אין עבודת השם און אַן ענין פון התעוררות, וואָס דער לימוד אין דעם אופן איז תורה שבכתב צוזאַמען און פאַראייניגט מיט תורה שבעל פה, ווייל רש"י איז דאָך מדרשי רז"ל על התורה וואָס דאָס איז תורה שבעל פה; עס איז אויך נגלה דתורה און פנימיות התורה ווייל פשט הפסוק און די מדרשי חז"ל פון רש"י כפשוטם זיינען דאָך נגלה דתורה, און ווי דער רבי שליט"א האָט פאַריגע וואָך דערמאָנט**** וואָס דער אַלטער רבי האָט אַמאָל געזאָגט**** אז פירוש רש"י אויף חומש איז יינה של תורה (וואָס דאָס מיינט פנימיות התורה) און איז פותח את הלב ומגלה אהבה ויראה עצמיות, עס עפענט די האַרץ און אַנטפלעקט די עצמיות'דיגע אהבת השם און יראת השם וואָס איז דאָ ביי אַ איד, אַזוי אַז רש"י אויף חומש איז פנימיות התורה, און כפרט ווי דער רבי שליט"א איז מבאר די ענינים על פי דרך החסידות בלול מיט ענינים פון בבלי וירושלמי חקירה און קבלה.

אגרות נוספות אליו — אג"ק חכ"ט אגרת יא'קמ, ובהנסמן בהערות שם.

ב

מצילום האגרת.

**** בתחילת ההתוועדות — לקו"ש שם ע' 279; תו"מ שם ע' 192.

***** היום יום (כט שבט).

מוקדש

לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו

כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות

מנחם מענדל בן חנה שרה

חי' מושקא בת חנה בתי'

שימלא השי"ת את כל משאלות לבבם לטובה בגו"ר